

Breznikov Tone.

Spisal L. Černež.

reznikov Tone je bil priden učenec. Napredoval je v vseh predmetih prav dobro. Največje veselje pa je kazal za šolski vrt. Zanimal se je za vsako stvarco. Njegovega učitelja je to neizmerno veselilo in rad mu je v prostem času še posebe razlagal to in ono o umnem gospodarstvu.

Tone pa ni le poslušal, da bi kmalu vse pozabil, ampak Tone je tudi poizkušal. Kot trinajstletni deček je že napravil velik kompost. Preprosil je tudi mater, da mu je dovolila sejati na vrtno gredico pečke. Ko so divjaki zrasli, jih je pravilno cepil. Cepiče je dobil od samega gospoda učitelja, ki je vedno poudarjal, da ni dovolj, da se cepi, ampak da se mora gledati v prvi vrsti na pleme. »Cepiti se mora le malo vrst, pa take, ki v istem kraju najbolj uspevajo in ki prinašajo največ dobička!«

Nepopisno veselje je imel Tone, ko je videl, da se mu je cepljenje posrečilo, in vsak dan je šel pogledat k svojim drevescem. Pridno jih je gojil kakor se je bil učil. Seve, časih je imel tudi žalost: nekatera drevesca vkljub vsi skrbi niso hotela uspeti, a nekatera so tekom časa uničile razne nezgode. No, Tone ni izgubil poguma. Ko je bil star kakih osemnajst let, je imel že lepo število krasnih dreves.

V tem času je umrl oče. Ker je bil Tone kot edini sin — imel je le dve sestri — določen za naslednika, mu ni branila mati, ko je začel vse okrog doma prerejevati. Najprej je pripravil lep prostor za gnojišče, in sicer za hlevom. Prej so ga imeli sredi dvorišča. Potem se je spravil na drugo delo. Hrib, ob katerem je stala njihova stara koča in ki je bil poleg njivice in vrta glavno posestvo Breznikovih, je bil pokrit z raznim grmovjem in trnovjem. Le tuintam je stala kaka na pol suha lesnika. Vse to je Tone iztrebil in izkopal s koreninami vred. Kamenje je izvozil h koči na pripravno mesto. Pomagale so mu tudi mati in sestri, kolikor so imele časa. Zemljo je spet poravnal. Nato je premeril ves grič in postavil količe, kjer bi naj stala drevesa. Le vrh je pustil za — vinograd. Ko je kopal jame za drevesa, so se mu ljudje posmehovali, češ, nepotrebno delo ima: prej je jame zaspaval, zdaj jih pa zopet dela. No, Tone je hotel imeti drevesa v vrstah, kakor je prav. Tudi prevelike so se zdele ljudem te jame, a on je vedel, da morajo biti take, ako se naj drevo krepko razvija.

Tako si je pridni mladenič napravil tekom treh let lep sadovnjak. Popravil je tudi marsikaj pri domu. V tem je bil potrjen v vojake.

Služil je tri leta. Kadar je prišel domov na dopust, je bil skoraj vedno le na svojem hribčku. In skoraj v vsakem pismu je opominjal domačine, kaj naj storé, da naj n. pr. lepo odrežejo divje izrastke, drevesa jeseni ovijó i. t. d.

Ko se je vrnil od vojakov, kjer si je bil pridobil s pridnostjo in z lepim vedenjem tri zvezde, je prevzel gospodarstvo in takoj se je zopet lotil dela. Sedaj je imel v mislih, da bi zasadil vrhu griča vinograd. Kot vojak je bil videl, da se delajo novi nasadi z američanskimi trtami, katerih se ne loti najhujša sovražnica vinarstva — trtna uš. Odložil se je tudi za to. Ker pa ni vedel, kako se goji novi trs, kako se cepi i. t. d., je prosil v deželni vinorejski šoli za sprejem. Gospodu ravnatelju je ugajal mladi človek, in ga je res sprejel. Tako si je Tone pridobil potrebno vednost in ročnost, in sadnemu vrtu na Breznikovem hribčku se je kmalu pridružil lep vinograd. Okolo doma pa so nastale krasne brajde.

Marsikdo, ki je videl Breznikovo gospodarstvo prej in sedaj, se ni mogel prečuditi temu napredku. Pa tudi drugi ljudje so ga radi ogledavali.

Pred kakimi petimi leti je kupil v istem kraju bogat meščan od starega someščana velike vinograde. Večkrat je hodil ali se vozil mimo Tonetovega posestva in opazoval je mladega posestnika pri delu. Nekega dne ga je povprašal, ali bi ne hotel nadzorovati njegovih vinogradov. Začel je namreč tudi z novimi nasadi. Rekel je Tonetu: »Da umete stvar in da ste priden gospodar, vidim sam, a čla ste tudi poštene, o tem sem pozvedel.« Obljubil mu je lepo plačilo, in Tone je sprejel ponudbo.

Še danes opravlja to službo v največjo zadovoljstvo gospodarjevo. Ker pa mu prinaša že tudi lastno gospodarstvo skoraj neverjetno lep dobiček, se nam pač ni čuditi, kako je zamogla zrasti v tako kratkem času na mestu nekdanje razdrapane kočé čedna in prostorna nova hiša. Razširilo se je pa tudi posestvo za precejšen travnik, tako da stojita sedaj v hlevu namesto ene suhe — dve rejeni kravici in zraven še lepa telička.

Kdor pride mimo Tonetovega doma spomladi, ko se venča čvrsto, mlado drevje s prijaznim cvetjem, ali pa jeseni, ko se šibe veje samega žlahtnega sadja, ko vise na trtah veliki grozdi, se mora v srcu veseliti. Tem bolj se veseli in privošči mlademu gospodarju vso srečo pač tisti, ki ve, da je prišel do nje le s svojo marljivostjo.

Ne morem si kaj, da ne bi koncem pristavil še nekaj. Kot dober sin skrbi Tone še vedno prav po sinovsko za svojo staro mater, a starejši sestri, ki se je možila letošnjo pomlad, je dal namesto dveh stotakov — katere je imela dobiti kot doto iz posestva — iz lastnega nagiba štiri stotake. Takisto je obljubil tudi mlajši sestri.

Bog, ki je blagoslovil njegov trud, bo mu poplačal pač tudi njegovo dobro srce!

